

การปาฐกถาพิเศษ ของ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี
เรื่อง “บทบาทสตรีไทยในการพัฒนาประเทศในภาวะปัจจุบัน”
ในโอกาสเป็นประธานเปิดงานเสวนาบทบาทสตรีไทย
วันเสาร์ที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๒
ณ หอประชุมบ้านมนังคศิลา ถนนหลานหลวง กรุงเทพมหานคร

ท่านประธานสภาสตรีแห่งชาติฯ
คณะกรรมการจัดงานวันสตรีไทย
สตรีดีเด่นประจำปี 2552
ผู้นำองค์กรสตรีทั่วประเทศ
และผู้มีเกียรติทุกท่าน

ผมมีความยินดีเป็นอย่างยิ่ง ที่ได้มาทำหน้าที่เป็นประธานในพิธีเปิดการเสวนาบทบาทสตรีไทย พร้อมทั้งปาฐกถาแก่สตรีไทยดีเด่นประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๒ และผู้นำองค์กรสตรีจากทั่วประเทศในวันนี้ วันนี้อย่างที่ ๑ สิงหาคม ถือเป็นวันสำคัญอีกวันหนึ่งที่คนไทยทุกคนโดยเฉพาะสตรีไทย จะได้สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ที่ได้พระราชทานให้วันที่ ๑ สิงหาคมของทุกปีเป็นวันสตรีไทย และได้พระราชทานพระราชานุญาตให้ใช้ภาพดอกกล้วยไม้คัทลียา “ควีนสิริกิติ์” เป็นสัญลักษณ์ประจำวันสตรีไทย

จากการที่เราได้ชมวีดิทัศน์และภาพประวัติความเป็นมาของสภาสตรีฯ ผมเชื่อว่า เราได้เห็นการทำงานต่อเนื่องยาวนานมากกว่า ๕๐ ปี ซึ่งเป็นการทำงานที่ถ้าจะว่าไปแล้ว ใช้ศัพท์แสงสมัยใหม่ก็ต้องถือว่าเป็นภาคประชาชน ในการทำงานผลักดันงานทั้งหลายที่เกี่ยวข้องกับสตรี ไม่ว่าจะเป็นทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ทั้งในส่วนกลาง ทั้งในส่วนท้องถิ่น และผมเชื่อครับว่าความเปลี่ยนแปลงในตลอดระยะเวลาหลายสิบปีที่ผ่านมา ที่บ่งบอกถึงโอกาสและความก้าวหน้าของสตรีไทย ส่วนหนึ่งก็เป็นผลมาจากการทุ่มเททำงานอย่างต่อเนื่องขององค์กรนี้ และองค์กรที่เป็นสมาชิก และจากภาครัฐและภาคเอกชนที่ได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง

อย่างไรก็ตาม เราคงปฏิเสธไม่ได้ครับว่า ถ้านึกถึงว่าสตรีก็ถือเป็นประชากรประมาณครึ่งหนึ่งของประชากรรวมของประเทศ และถ้าได้มีการสำรวจในเรื่องของสถานภาพของสตรีในวงการต่าง ๆ จริงอยู่ในปัจจุบันเราจะมีโอกาสเห็นผู้นำที่เป็นสตรีในวงการและองค์กรต่าง ๆ มากขึ้น แต่ถ้าคิดเป็นสัดส่วนที่ดี และจากงานวิจัยหรือการสำรวจขององค์กรทั้งในและต่างประเทศที่ดี ต้องยอมรับว่ายังมีตัวชี้วัดหลายตัวที่บ่งบอกว่าการส่งเสริมสถานภาพของสตรี จำเป็นจะต้องทำอย่างต่อเนื่อง อันนี้ก็เป็นโจทย์สำคัญที่ผมคิดว่าทั้งในส่วนของภาครัฐ และในส่วนขององค์กร เช่นสภาสตรีฯ นั้น ก็คงจะต้องช่วยกันทำงานอย่างต่อเนื่องต่อไป

ขณะเดียวกันสภาพของสังคมก็เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปฏิเสธไม่ได้ว่าประเทศไทย สังคมไทย และเศรษฐกิจไทย ได้รับอิทธิพลจากการที่โลกมีลักษณะ ไร้พรมแดนมากยิ่งขึ้น ส่งผลให้เกิดการแข่งขัน เกิดการติดต่อสื่อสารแลกเปลี่ยน ไม่ใช่เฉพาะ ในเรื่องของการค้าการลงทุน แต่เรื่องของวัฒนธรรม และส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของประชาชน ไทย และสังคมไทยในภาพรวมมีความเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วเป็นอย่างยิ่ง ตรงนี้ก็เป็นโจทย์ สำคัญอีกข้อหนึ่งที่ทุกฝ่ายที่ทำงานในเรื่องของการส่งเสริมสถานภาพของสตรีและบทบาทของสตรี ก็จำเป็นต้องตระหนัก และคงเป็นเรื่องที่ในวันนี้ผมอาจจะให้ข้อคิดบางประการเพื่อเป็นการ แลกเปลี่ยน ในแง่ของมุมมองความคาดหวังของภาครัฐในขณะนี้ด้วยว่าประเด็นนโยบายสำคัญ ๆ ในสังคม เศรษฐกิจ การเมืองของเราขณะนี้เป็นอย่างไรร

อย่างไรก็ตามครับ ก็เป็นที่น่ายินดีว่าในส่วนของประเทศไทยเอง ได้เข้าไปเป็นภาคี ของอนุสัญญาของสหประชาชาติว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๘ และหลังจากนั้นเป็นต้นมาก็ได้มีการดำเนินการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย เพื่อให้สอดคล้อง กับพันธกรณีที่เกิดขึ้นกับการไปเป็นส่วนหนึ่งของอนุสัญญานั้น ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของกฎหมาย อาญา กฎหมายแพ่งพาณิชย์ รวมไปถึงกฎหมาย กฎระเบียบอื่น ๆ ซึ่งถือได้ว่าเป็นปัญหาต่อการ ปฏิบัติตามพันธสัญญา ก็ได้มีการแก้ไขมาโดยลำดับ

ยิ่งไปกว่านั้น ตั้งแต่ปี ๒๕๔๐ เป็นต้นมา รัฐธรรมนูญของเราปี ๒๕๔๐ ก็ดี และ ต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน ก็ได้มีบทบัญญัติที่ชัดเจนที่ยืนยันสิทธิของสตรี และการห้ามไม่ให้มีการ เลือกปฏิบัติในส่วนของชายหญิง รวมทั้งมีกลไก มีบทบัญญัติต่าง ๆ ซึ่งเข้ามากำกับดูแลในเรื่องนี้ มากยิ่งขึ้น เพราะฉะนั้นโดยพื้นฐานแล้วผมคิดว่า ในแง่ของกฎหมาย ในแง่ของนโยบายทิศทางนั้น มีความชัดเจน แต่สภาพปัญหาที่ผมได้เริ่มต้นในการสะท้อนไปเมื่อสักครู่ เป็นตัวที่บ่งบอกว่าสิ่งที่ สำคัญที่สุดในการแก้ไขปัญหาในเรื่องของการเลือกปฏิบัติหรือในการส่งเสริมความเสมอภาคหรือ สถานภาพของสตรี หนีไม่พ้นในเรื่องของทัศนคติ หนีไม่พ้นในเรื่องของค่านิยมในสังคม เพราะสิ่งนี้ก็จะเป็นตัวกำกับสิ่งที่ เป็นความจริง สิ่งที่เป็นผลลัพธ์ และสิ่งที่เป็นพฤติกรรมของ ผู้ที่เกี่ยวข้อง

ว่าไปแล้วคงไม่ใช่เฉพาะในเรื่องนี้ครับ แต่หลายเรื่องในสังคมไทยก็เป็นเช่นนี้ ความหมายก็คือว่า ในสังคมของเรานั้นบางครั้งเรามีกฎหมาย ตั้งแต่กฎหมายสูงสุดมาจนถึง กฎระเบียบที่ดี ทันทสมัย ถูกต้องในหลักการทุกประการ เรามีองค์กร กลไก ที่มีหน้าที่ ความรับผิดชอบในการที่จะดูแลรักษากฎหมาย และดำเนินงานให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ทั้งของ กฎหมายและนโยบาย แต่เราก็เห็นหลายต่อหลายครั้งว่า ทัศนคติค่านิยมที่ไม่ถูกต้อง กลับเป็น ตัวบั่นทอนไม่ให้งานต่าง ๆ นั้นบรรลุความสำเร็จเท่าที่ควร เพราะฉะนั้นตรงนี้เป็นสิ่งที่ทำทนายมาก และโดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคสมัยปัจจุบันก็ต้องยอมรับว่าเป็นยุคสมัยที่ข้อมูลข่าวสาร หรืองาน ทางด้านสื่อสารมวลชนมีอิทธิพลมากที่สุดต่อทัศนคติและแนวความคิดของประชาชน

ผมคิดว่าหัวใจสำคัญงานหนึ่งของงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมความเสมอภาคและสถานภาพของสตรี หนีไม่พ้นการทำงานใกล้ชิดกับองค์กรทางด้านสื่อสารมวลชน ถ้าสามารถที่จะทำให้สื่อสารมวลชนของเรานั้นมีบทบาทในการชี้แนะ เพื่อนำไปสู่การสร้างทัศนคติที่ถูกต้องในหลาย ๆ เรื่องแล้ว ผมมั่นใจครับว่าหลายสิ่งหลายอย่างที่เรามองเห็นเป็นปัญหาเป็นอุปสรรคอยู่ในขณะนี้ก็จะสามารถที่จะแก้ไข สามารถที่จะดำเนินการเพื่อนำไปสู่สิ่งที่ดีกว่าได้ในทางตรงกันข้ามครับ ถ้าสื่อต่าง ๆ นั้นยังถ่ายทอดหรือทำให้เกิดความต่อเนื่องของทัศนคติและค่านิยมที่ไม่ถูกต้อง ก็จะเป็นเรื่องยาก ไม่ว่าจะเป็นการทำงานของภาครัฐ หรือภาคเอกชนหรือภาคประชาชน ที่จะทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงได้อย่างแท้จริง เพราะฉะนั้นตรงนี้เป็นสิ่งหนึ่งซึ่งรัฐบาลให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง

สิ่งที่รัฐบาลได้ดำเนินการนับตั้งแต่ที่ผมเข้ามารับตำแหน่งก็คือว่า ผมมองปัญหาของสังคมซึ่งถือว่าเป็นปัญหาใหญ่ แม้ว่าในปัจจุบันหลายคนจะมีความวิตกกังวลหรือให้ความสำคัญกับเรื่องวิกฤตทางด้านเศรษฐกิจ หรือความขัดแย้งทางการเมืองเป็นพิเศษ แต่ผมถือว่าปัญหาสังคมก็เป็นปัญหาที่มีความสำคัญ แล้วก็มีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในขั้นพื้นฐาน และที่สำคัญก็คือผมทราบดีว่าปัญหาสังคมเป็นปัญหาที่ต้องใช้เวลานานที่สุดในการแก้ไข ดังนั้น จะเห็นได้ว่าตัวผมเองนั้นตัดสินใจที่จะเข้าไปดูแลรับผิดชอบงานที่เกี่ยวข้องกับสังคมเป็นการเฉพาะ เช่น คณะกรรมการระดับชาติทั้งหลาย ไม่ว่าจะเป็นเกี่ยวข้องกับเด็ก เยาวชน คนพิการ ผู้ด้อยโอกาส สตรี งานเหล่านี้ผมจะให้ความสำคัญด้วยการดำรงตำแหน่งประธานด้วยตัวเอง แล้วก็ติดตามการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ ทุกกระทรวง ทบวง กรมเพื่อที่จะให้ขับเคลื่อนไปในทิศทางเดียวกัน

และงานสำคัญที่ผมได้เน้นย้ำก็คือว่า ปัญหาสังคมทุกปัญหา วันนี้ต้องต่อสู้กันบนพื้นที่ของสื่อ และทำอย่างไรที่จะให้สังคมของเรานั้นมีพื้นที่สื่อที่ดี พื้นที่สื่อที่สร้างสรรค์มากขึ้น ตัวนี้ละครับจะเป็นตัวที่ชี้ขาดความสำเร็จและความล้มเหลวในการเปลี่ยนแปลงสังคมในอนาคต เราทราบว่ามันง่าย เพราะว่าสื่อก็เป็นธุรกิจหนึ่ง แล้วก็อยู่ภายใต้อิทธิพลในทางพาณิชย์ นั่นคือต้องคิดถึงกำไร ขาดทุน ซึ่งเราก็เข้าใจ ขณะเดียวกันสื่อก็สามารถถูกนำไปใช้เป็นเครื่องมือในทางการเมือง หรือในทางอื่น ๆ ได้ เพราะฉะนั้นทิศทางสำคัญก็คืออย่างไรองค์กรที่ทำงานทางด้านสังคมนั้นจะสามารถรุกคืบเข้าไปประสานกับผู้ที่ทำงานทางด้านสื่อสารมวลชน เพื่อที่จะใช้สื่อให้เป็นสื่อที่มีความสร้างสรรค์และเป็นประโยชน์กับส่วนรวมให้มากที่สุด ผมคิดว่าอันนี้อยากจะให้เป็นสิ่งที่อยู่ในใจของทุก ๆ ท่านที่ทำงานทางด้านนี้ เพราะแม้ว่าท่านจะทุ่มเททำงานมากเพียงไร แต่ว่าถ้าอิทธิพลของสื่อสารมวลชนทวนกระแสหรือย้อนสิ่งที่ท่านทำอยู่ ผมคิดว่าจะเป็นเรื่องที่ยากมากที่ท่านทั้งหลายจะประสบความสำเร็จ

สำหรับประเด็นที่ผมมองว่าเป็นงานที่ทำทนาย และเป็นงานที่อยากจะให้องค์กรทั้งหลายได้ทำงานร่วมกับรัฐบาลในขณะนี้ ผมคิดว่ามีมาก ที่มีมากนั้นส่วนหนึ่งก็เพราะว่าวิกฤตเศรษฐกิจทุกครั้งจะมีส่วนส่งผลกระทบต่อโครงสร้างทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ก็ต้องยอมรับว่า

เมื่อเกิดปัญหาทางเศรษฐกิจทุกครั้ง บุคคลที่ได้รับผลกระทบในเบื้องต้นนั้นมักจะเป็นกลุ่มคน ซึ่งเสียเปรียบอยู่ในสังคมอยู่แล้ว เพราะฉะนั้นจะเป็นกลุ่มแรงงานสตรี จะเป็นผลกระทบที่เกิดขึ้นกับปัญหาความขัดสนของครัวเรือน ภาวะหลายอย่างก็จะตกหนักมาอยู่ที่สตรีเช่นเดียวกัน ตรงนี้ก็เป็นอย่างหนึ่งที่เราจำเป็นต้องหาทางแก้ไขหรือบรรเทา ซึ่งรัฐบาลก็ได้มีมาตรการในการกระตุ้นเศรษฐกิจในรอบแรก ที่มุ่งในเรื่องของการที่จะบรรเทาผลกระทบจากความเดือดร้อนที่เกิดขึ้นจากวิกฤตเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งก็คือการรักษากำลังซื้อ และการชะลอการเลิกจ้าง เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบดังกล่าว แต่ว่าขณะเดียวกันการที่จะเดินหน้าส่งเสริมสภาพตรงนี้ก็ ต้องทำไปควบคู่กับปัญหาที่เกิดขึ้นในแง่ของความเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มากกระทบกระเทือน กับสถาบันสำคัญซึ่งสตรีมีบทบาทสูงสุดก็คือสถาบันครอบครัว

วันนี้ต้องยอมรับครับว่าสถาบันครอบครัวของไทยนั้น ต้องเข้าสู่ภาวะที่เผชิญกับ ปัญหาที่รุนแรงที่สุด ผมคิดว่านับตั้งแต่เรามีสถาบันครอบครัวมา เหตุผลก็เพราะว่าเรื่องของ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่เป็นตัวบีบรัดให้เกิดการแข่งขัน และเพิ่มภาระให้กับทั้งชายและหญิง ที่จะต้องมีหน้าที่ในการดูแลสถาบันครอบครัวนั้น บีบรัดและกดดันให้สถาบันครอบครัวได้รับความสำคัญน้อยลงจากทุก ๆ ฝ่าย ตัวเลขในประเทศไทยที่ผมคิดว่าเราจะต้องเข้าไปศึกษาวิจัย ให้แน่ชัด แต่เชื่อว่าขณะนี้แนวโน้มก็ค่อนข้าง...คือว่า เริ่มต้นจากการที่เด็กเล็กของเราในปัจจุบันนั้นมีโอกาสอยู่กับพ่อแม่ น้อยลง สัดส่วนของเด็กซึ่งไม่ได้เติบโตมากับพ่อแม่เพิ่มขึ้นตลอดเวลา ในขณะนี้ ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นที่อันตรายมากในแง่ของคุณภาพของพลเมือง และในแง่ของการสร้าง สถาบันครอบครัวที่เข้มแข็งในอนาคต ตรงนี้เป็นจุดท้าทาย ที่พูดนี้ไม่ได้หมายความว่าเราสมควร จะผลักภาระของการดูแลลูกดูแลเด็กให้กับสตรีโดยลำพัง ไม่ใช่อย่างนั้นครับ แต่ว่าเราต้องช่วยกัน กำหนดกลไก กติกาต่าง ๆ และสร้างค่านิยมทัศนคติที่ถูกต้องในส่วนขององค์กรทุกองค์กร ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือเอกชนในฐานะที่เป็นนายจ้าง ว่าเราจะสร้างสภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อการที่จะทำให้พ่อแม่ ผู้ปกครองนั้นสามารถทำหน้าที่พ่อแม่ที่ดีต่อไปได้อย่างไร โดยไม่กระทบกระเทือนความก้าวหน้าในทางอาชีพ

งานสำคัญถ้าพูดถึงในแง่การลงทุน ในเรื่องของกายภาพก็เป็นงานหนึ่งซึ่งผมได้ขอให้ กระทรวงที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ ผลักดันเป็นส่วนหนึ่งของมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจรอบสอง หรือไทยเข้มแข็งก็คือการพัฒนาเรื่องของศูนย์เด็กเล็ก โดยเฉพาะในสถานประกอบการและ ในชุมชน เพื่อที่จะทำให้เด็กเล็กของเรานั้นสามารถที่จะอยู่ใกล้ชิดกับพ่อแม่ผู้ปกครองได้ โดยไม่ไปจำกัดโอกาสในเรื่องของความก้าวหน้า และการงานของแม่โดยเฉพาะ อันนี้ก็เป็งานที่ ต้องทำต่อเนื่องและจะไปเกี่ยวข้องกับอีกหลายหน่วยงาน ทั้งกระทรวงสาธารณสุข ทั้งกระทรวง แรงงาน และกระทรวงอื่น ๆ ซึ่งผมก็ได้ขอแล้วว่าให้กระทรวงเหล่านี้ได้ไปปรึกษากัน เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์ สิ่งที่เราต้องการจะเห็นก็คือว่าเด็กไทยสามารถที่จะเติบโตขึ้นมาภายใต้ การดูแลที่อบอุ่นในสถาบันครอบครัว ในขณะที่ครอบครัวเองก็สามารถที่จะมีรายได้จากการมี โอกาสทางเศรษฐกิจแบบเสมอภาค ซึ่งถ้าเราทำตรงนี้สำเร็จ การดูแลคุณภาพคนและคุณภาพ สังคมในเรื่องอื่น ๆ ที่จะตามมามันก็จะง่ายครับ เพราะถ้าเราทำสถาบันครอบครัวให้มีความอบอุ่นได้

ปัญหาอีกหลายปัญหาที่เราบ่นกันอยู่ขณะนี้ครับ ปัญหายาเสพติด ปัญหาเด็กติดเกมส์ ก็จะเป็นเรื่องที่สามารถแก้ไขได้

เมื่อสัปดาห์ที่ผ่านมา เรื่องของปัญหาเด็กติดเกมส์เข้าสู่การประชุมคณะรัฐมนตรี ผมเห็นแล้วครับว่าถ้ากรอบความคิดเราในที่สุดบอกว่าต้องไปหาทางใช้เทคโนโลยี สร้างเครือข่ายร้านเกมส์ต่างๆ เพื่อที่จะดูแลให้เด็กไม่เล่นเกมส์เกินวันละ 3 ชั่วโมงนี้ ผมว่าเราเดินไปในเส้นทางที่ผิดแน่นอน ไม่มีทางประสบความสำเร็จครับแนวทางนี้ แต่เราต้องย้อนกลับมาถามว่าทำไมสถาบันครอบครัวและสถานศึกษาซึ่งมีหน้าที่ในการดูแลเด็กและเยาวชนของเรา ไม่สามารถณรงค์และสร้างสำนึกความรับผิดชอบให้กับเด็กและเยาวชนได้เอง ที่จะรู้ว่าควรจะใช้เวลาของตัวเองมากน้อยแค่ไหน ในเรื่องใดอย่างไร ตรงนี้เป็นสิ่งที่ผมคิดว่าเป็นเรื่องที่ทำทายนมากในแง่ของการมองไปข้างหน้า ที่เป็นประเด็นใหญ่ที่สุดในเรื่องของการทำทายนทางด้านสังคม และเกี่ยวพันไปถึงเศรษฐกิจ ซึ่งผมหวังเป็นอย่างยิ่งว่าองค์กรที่ทำงานที่เกี่ยวข้องกับสตรีนั้น จะได้มีส่วนร่วมในการช่วยกันแก้ปัญหานี้ให้สำเร็จ

ในแง่ของความก้าวหน้าของสตรีในการทำงานนั้น ทั้งในเรื่องของเศรษฐกิจ ทั้งในเรื่องของการเมือง อย่างที่ผมได้เรียนแล้วครับว่าความจริงถ้าดูในภาพรวมแนวโน้มแล้วก็ดีขึ้นโดยลำดับ แต่ก็ยังมีตัวชี้วัดที่บ่งบอกว่าคำตอบแทนของสตรีในงานต่างๆ ซึ่งเป็นงานประเภทเดียวกัน เทียบกับผู้ชายแล้ว ปรากฏว่าสตรีก็ได้รับคำตอบต่ำกว่า เพราะฉะนั้นในเรื่องของความไม่เป็นธรรมที่ยังเกิดขึ้นอยู่ในสถานประกอบการต่างๆ นั้นต้องถือเป็นงานสำคัญที่หน่วยงานที่รับผิดชอบ ไม่ใช่เฉพาะงานทางด้านสังคม แต่ทางด้านเศรษฐกิจที่จะต้องเข้ามาดูแลตรงนี้ด้วย และก็เช่นเดียวกันครับ ถ้าย้อนกลับไปในเรื่องของการที่จะมีการส่งเสริมค่านิยม ทศนคติที่ถูกต้องไม่ให้สิ่งเหล่านี้มาเป็นอุปสรรคหรือปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับความก้าวหน้าและโอกาสของสตรี

ในแง่ของการเมือง และอาจจะเกี่ยวข้องกับทางสังคมด้วยนั้น ประเด็นที่ยังจะต้องมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องในหลายต่อหลายเรื่องนี้ผมคิดว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นจะต้องอาศัยเจตนาธรรมในทางการเมืองพร้อมๆ ไปด้วยความเข้าใจร่วมกันขององค์กรที่ทำงานทางด้านนี้ เช่น การละเมิดสิทธิของสตรี ความจริงแล้วคือการละเมิดสิทธิมนุษยชนรูปแบบหนึ่ง ซึ่งอยู่ในสังคมไทยคือปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ซึ่งจนถึงปัจจุบันนั้นก็ได้มีการทำงานเพื่อพยายามแก้ไขปัญหานี้มาอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งผมคิดว่าเราต้องมีกฎหมายที่ได้มาตรฐานในการแก้ไขปัญหานี้ แต่ว่าความสำเร็จของงานในด้านนี้ไม่ได้อยู่ที่การมีกฎหมายเท่านั้น ปัญหาที่ตามมาก็คือคนที่ทำงานและบังคับใช้กฎหมาย มีความพร้อมมีความเข้าใจสิ่งเหล่านี้มากน้อยเพียงไร และเราก็พบความจริงครับว่า ยังมีปัญหาอยู่ในส่วนของพนักงานสอบสวน ในส่วนของการมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่จะทำให้เมื่อเกิดกรณีของความรุนแรงในลักษณะนี้ขึ้นมาแล้ว เราสามารถที่จะแก้ไขตามกระบวนการและเจตนาธรรมของกฎหมายที่ได้มีการผลักดันกันมา

ที่จริงปัญหานี้ไม่ได้จำกัดอยู่เฉพาะในเรื่องของผู้หญิงครับ ล่าสุดเราก็จะเห็นภาพปัญหาของความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับผู้สูงอายุด้วย ซึ่งเป็นเรื่องที่ประสบกับสภาพปัญหาคล้าย ๆ กัน ถ้าหากว่าสังคมมองว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องภายในแต่ละบ้านแต่ละครอบครัว ไม่ใช่ธุระของตนเอง หรือผู้ที่ถูกกระทำก็มีความล้มเหลวด้วยเหตุผลหลายประการในการที่จะร้องเรียน หรือรักษาสិทธิของตนเอง ปัญหานี้ก็จะดำรงอยู่ต่อไป เพราะฉะนั้นการทำงานขั้นต่อไปตรงนี้คงจะต้องเป็นการทำงานที่มีความละเอียด และลงไปในระดับพื้นที่มากขึ้นว่า จะจัดปัญหาอุปสรรคที่มีอยู่อย่างไร แม้จะมีกฎหมายใหม่แล้วก็ตาม

ในส่วนของการเมืองนั้นก็อยากจะเรียนครับว่า เป็นปัญหาซึ่งองค์กรสตรีได้ถ่ายทอดปรารถนากับผมมาโดยตลอดในระยะเวลาการทำงานในทางการเมืองของผม และต้องเรียนครับว่าเป็นปัญหาซึ่งยังแก้ได้ไม่ถนัดนัก ที่จริงแล้วจะเห็นว่าในหลายโอกาสก็มีความพยายามในการที่จะให้สตรีเข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมืองมากขึ้น แล้วก็เห็นว่าในหลายตำแหน่ง ปัจจุบันนี้อย่างที่เราได้ชมไปเมื่อสักครู่ กรณีของก้านันผู้ใหญ่บ้านก็ดี หรือในบางกรณีที่มีกรรมการบริหารในระดับต่างๆ ก็ดีนั้น ก็มีการเพิ่มขึ้นของสัดส่วนของสตรีอย่างชัดเจน ที่จริงแล้วปัญหาที่ใหญ่ที่สุดจะเป็นปัญหาเวลาที่เป็นระบบเลือกตั้ง ซึ่งเป็นเรื่องที่แปลกอยู่ เพราะวาระบที่ที่เป็นระบบสรรหา ระบบแต่งตั้งนั้นก็จะสามารถกำหนดสัดส่วนของสตรีได้ค่อนข้างง่าย แต่ระบบเลือกตั้งเป็นระบบซึ่งไม่สามารถที่จะควบคุมตรงนี้ได้มากนัก แล้วก็ต้องขึ้นอยู่กับความสมัครใจของสตรีเองในการที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมือง ผมเข้าใจดีครับหลายฝ่ายมีความเชื่อว่า ถ้าเราสามารถกำหนดสัดส่วน พูด่างๆ มีบทบัญญัติเชิงบังคับว่าจะต้องมีสัดส่วน อาจจะเป็นแนวทางหนึ่งซึ่งทำให้มีความก้าวหน้าทางด้านนี้ แต่ขณะเดียวกันก็ต้องบอกครับว่า การดำเนินการเช่นนั้นก็เป็นดำเนินการที่จะมีบุคคลที่ออกมาคัดค้าน ต่อต้าน รุนแรงกว่าเช่นเดียวกัน

พร้อม ๆ กันไปก็ต้องบอกครับว่า สิ่งสำคัญก็คือว่าถ้าจะมีการเดินในเส้นทางนั้นเราก็ต้องมีความมั่นใจพอสมควรว่า สตรีที่มีความพร้อมในการทำงานทางด้านนั้น ๆ อาสาตัวเข้ามาจริง ประสบการณ์หลายอย่างหลายแห่งเราพบครับว่า ถ้าพยายามเร่งรัดในลักษณะของบทบัญญัติที่บังคับจนเกินไปนี้ ในขณะที่ความพร้อมของบุคลากรไม่สอดคล้องกับการเร่งรัดตรงนี้ กลับไม่เป็นผลดีกับการส่งเสริมบทบาทและสถานภาพของสตรี โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าหากว่าบุคคลซึ่งไม่พร้อมนักกลับถูก ใช้คำว่าผลักดันเข้ามาทำงานตรงนี้ แล้วก็เกิดปัญหาขึ้น ก็จะกลายเป็นจุดที่เป็นจุดอ่อน

เพราะฉะนั้นผมเรียนครับว่าจริง ๆ แล้วรัฐบาลก็พิจารณาในเรื่องเหล่านี้ด้วยความระมัดระวัง แต่ความตั้งใจในเป้าหมายก็อยากจะให้เพิ่มสัดส่วนของสตรีมากขึ้น แล้วก็ค่อย ๆ ดำเนินการ มาตราการใดที่เป็นแรงจูงใจ มาตราการใดที่จะมีส่วนเพิ่มพูนสัดส่วนของสตรีก็จะเดินหน้าทำ แต่ที่สำคัญคือการอาศัยการณรงค์ของหลายฝ่ายที่จะชักชวนสตรีที่มีความรู้ความสามารถ ให้เข้ามาทำหน้าที่เหล่านี้ได้อย่างแท้จริง ตรงนี้คือจุดที่ผมคิดว่ายังเป็นเรื่องยากที่

เราจะต้องหาความพอดี ความสมดุล เพื่อให้งานตรงนี้สามารถมีความก้าวหน้าไปอย่างมั่นคง
ต่อเนื่อง และจะมีความยั่งยืนอย่างแท้จริง

ผมอยากจะเรียนว่าประเด็นต่างๆ เหล่านี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้นนะครับของงาน
สำคัญๆ ที่ผมทราบดีว่า หลายองค์กรที่เป็นองค์กรสมาชิกของสภาสตรีฯ กำลังดำเนินการอยู่ หรือ
มีแผนที่จะดำเนินการต่อไปในอนาคต ผมคงไม่สามารถที่จะพูดครอบคลุมในทุกประเด็น และ
ทุกภารกิจและงานที่ท่านทั้งหลายทำอยู่ แต่ว่าก็ยินดีที่จะได้ตอบข้อซักถามและแลกเปลี่ยน
ความคิดเห็นหลังจากนี้ อย่างไรก็ตามครับ สิ่งสุดท้ายที่ผมอยากจะเรียนท่านทั้งหลายไว้ก็คือว่า
ในโอกาสวันสตรีไทยปี ๒๕๕๒ นี้ ผมก็อยากจะขอเป็นกำลังใจให้กับทุกๆ ท่านที่ทำงานทางด้านนี้
และขอให้ทุกท่านได้มีการทบทวนทั้งการดำเนินงานที่ผ่านมา สถานการณ์สภาพปัญหาในเรื่อง
ต่างๆ ในปัจจุบัน เพื่อที่จะได้กำหนดแนวทางยุทธศาสตร์ และกิจกรรมต่างๆ ที่จะมีส่วนสำคัญ
ในการพัฒนาศักยภาพ และบทบาทของสตรีต่อไป ทั้งในทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และ
การเมือง หวังเป็นอย่างยิ่งว่าการจัดกิจกรรมตลอดทั้งสัปดาห์นี้จะช่วยจุดประกายและเป็นกำลังใจ
ให้สตรี ทั้งในที่นี้ ที่เกี่ยวข้อง และพี่น้องประชาชนโดยทั่วไป ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ เอกชน นายจ้าง
ลูกจ้าง หรือภาคส่วนใดก็ตาม จะได้มีกำลังใจและมีพลังร่วมในการที่จะขับเคลื่อนงานที่เกี่ยวข้อง
กับสตรีต่อไป บัดนี้ได้เวลาสมควรแล้ว ก็ขอยุติการบรรยาย และเข้าสู่การเสวนาบทบาทของ
สตรีไทยอย่างแท้จริง โดยผมยินดีที่จะตอบคำถามและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้อีกระยะหนึ่ง
และขออวยพรให้การจัดงานบรรลุผลสำเร็จตามเจตจำนงทุกประการ และขอให้ทุกท่านประสบ
แต่ความสุขความเจริญโดยทั่วกัน ขอขอบคุณครับ
